

da se je nekaj malega ovac za silo tam pasti dalo. Šolnik je že večkrat premišljeval, koliko koristi bi ta neobdelana zemlja dajala, ako bi se preuredila v travnike in polje. Marljivo je preiskoval in pregledoval lastnost prsti in kraja, in jo na zadnje najde, kako bi se dala rodovitna napraviti. Nekega večera je prišel v krčmo k Bizjaku, kjer je bilo več Solmáčanov zbranih, ki so tožili, da nimajo dovolj paše za živino, pa jim začne o ledini govoriti; ali komaj je usta odprl, jeli so vsi vanj kričati. Nek volar, ki so ga imeli vaščanje za bistro glavico, od kar si je bil opomogel, izblekne:

„Bog in sveti Peter! šolnikova pamet mora taka biti kakor njegov hrbet! ali ne veš ti, grbež, da je travnikom vode treba? ali nisi nikoli zapazil, da je občinska ledina bolj suha, kakor mačkov jezik?“

„To sem opazil“, odgovori šolnik.

„Kako pa hočeš napraviti, da bo trava in klaja na ledini rasla?“

„Dosti vlage bi jej dal.“

„Pa od kod boš vodo jemal?“

„V gornjem koncu ledine bi studenec skopal.“

„Studenec skopal“, zasmaja se volar, „ti boš s studencem travniku vlago dajal?“

„Zakaj pa ne?“ tako mu Ahec besedo preseče, „on bo bržčas vsaki travici kakor solati prilijal.“

Šolnik je bil takih odgovorov preveč vajen, da bi ga bil ta odgovor razžalil, pa se je z drugimi vred smejal. „Studenec“, reče, „ki ga jaz menim, ni tak, kakor jih vi poznate; jaz mislim artezijev studenec, ki vodo iz sebe poganja in na vse strani odtaka.“

„Studenec, ki vodo iz sebe poganja!“ vsi zavpijejo.

„Pri mojruha“, reče Kodrič, „šolnik je pamet izgubil.“

„To je pa že spet v kaki neumni knjigi bral;“ dodá Ahec.

„Pojdite, pojdite, gospod šolnik“, reče volar, „pa nam nikar takih čenč ne tvezite; jaz, hvala Bogu, nisem ravno budalo in sem več sveta obhodil, kakor vi vsi; toda o studencih, ki vodo iz sebe poganjajo, nisem nikoli nič slišal. Rajše bi že to verjel, kar ste nam uni dan pravili o tistih velikih, s sapo napolnjenih óbljih, s katerimi je mogoče se pod oblake vzdigniti, in o tistih železnih rokah, ki v zraku pišejo, tako hitro, da dojde novica od nas na Dunaj v petih minutah.“

„To je vse res in smete verjeti“, reče šolnik; „ali kar se tiče studenca, to sem prepričan, da se dá napraviti na naši ledini, ker sem kraj in loge na tanko preiskal, in stvar bi dajala soseski neizmerno dohodkov. Pogovorite se z mestnim inženirjem; on je na Francoskem take studence videl in sam kopal.“

Vsi zmigajo z ramami in Ahec se nasmehne ter reče: „kopaj si ti, grbavec, sam ta studenec, in obetam ti svoje osle tje napajat goniti in za vsakega po desetici plačevati.“

„Jaz pa za vsako vedro vode, ki se bo iz studenca pognala, po vedro vina dati“, pristavi Bizjak.

Šolnik je omolknil vedoč iz skušnje, da prepiranje z nevednimi nevednim le ošabnost zbuja, in sklenil je počakati ugodne prilike za sprožitev te stvari.

(Konec prihodnjič.)

Beseda o Šimbiljah.

(Spisal A. Jurinec.)

Ako pogledamo nazaj v pretekle čase, zapazimo, da so Grki prvi imeli „šimbilje“, ker so se bili prepričali, da prorokališča ne vedo prihodnosti prav. V letu 169. po Kristusovem rojstvu je bilo šimbiljsko proročanje že v tretje skupaj zbrano in v bukve popisano. Teh knjig pa je bilo osem po številu. V njih je bilo najti mnogo starih proročanj, kakor: proročanje o skrivnosti odrešenja, o stvarjenji sveta, o pozemeljskem paradizu, o Jezusovih čudežih, njegovem trpljenji in smrti, o prijaznem pečanju Šimbilje z Belinom, je kim bogom, i. t. d. — Le-ta Šimbiljina prijaznost je popisana ob strani Izaijevega proročanja. Ona govori nadalje o Lotu, imenuje se kristjano, in proročuje nadalje razdjanje rimskega cesarstva, ako ne bodo krščanstva sprejeli. Kakor se kaže, bile so v teh knjigah nekatere reči še-le potem proročevane, ko so se bile že zgodile. Ko so se bili ljudje pokristjanili in niso več tem knjigam verjeli, bil je cesar Honorij svojemu činovniku Steljku ukazal, naj sežge vse šimbiljske bukve, ktere so imeli Rimljanje shranjene, da so jih starašine za svet popraševali. Vse to pa, kar si zdaj ljudstvo semtertje pripoveduje o Šimbiljah in njih proročanju, bilo je poznejše čase izmišljeno. — Pri dveh Šimbiljah, pri libijski in eritrejski je najti slovanško ime: „bogova“. Samska Šimbilja se je bila iz potoka „Modre“ (Maeander) modrosti navzela, ker je bila tega potoka hči imenovana. Ravno tako se pripoveduje o Šimbilji, ki je Slovincem znana, da se je bila iz potoka „Modrosti“ tudi modrosti napila. Jeruzalemska Šimbilja, o kateri bodem pozneje nekoliko besedic pregovoril, je še v nekih drugih rečeh družim Šimbiljam podobna, kakor se vidi iz popisovanja Šimbilj.

Pri tiburski Šimbilji najdemo, da je bila „Ina“ na Italijansko pobegnila. Ina pa se pravi po naše toliko, kakor ptuja; na priliko: inako se mu je storilo, da so ga solzé posilile, to je: drugačino, tuje, čudno se mu je storilo, da se je začel jokati. — Ina pa je tudi to ime lahko imela, ker je morala po tujih krajih hoditi, namreč iz „Dežale“ ali iz „Tivanskega“ na Italijansko. — Od „Ine“ je imel tudi ime „Inak“, argoljski kralj, Egialov oče, okoli leta 1970. pred Kristusom. Nadalje: Inak, kralj v „Bregiji“ okoli leta 1400. pred Kristusom. Potlej „Inak“ okoli leta 1821. pred Kristusom, ki je bil kralj v Kapadociji. Ta „Inak“ je bil na peloponeški polotok prišel in svojo sestro „Meliso“ v zakon vzel, potlej se je bil v Kapadocijo vrnil, pa je bil spet nazaj toda v „Dežalo“ prišel. On je bil tudi „Jovov“ in „Jovinin“ brat. Od „Ine“ je tudi „Inar“, ki je bil 418. pred Kristusom kralj v Ljudiji. —

Zdaj pa še nekaj o „Jeruzalemski Šimbilji“. Ta Šimbilja je Slovincem posebno znana, ktera je bila kralju Salomonu sestra, in zatorej „Davidova“ hči. Živel je okoli leta 1015. pred Kristusom.

Ako jo po bivališči imenujemo, pravi se jej Jeruzalemska Šimbilja. Enkrat je bil Bog oznanil Salomonu in njegovi sestri Šimbilji, da bode potok „Modro-

sti“ na nekem hribu proniknil, in dan jima je tudi povedal. Kdor bode, tako njima je rekel na dalje, prvi iz tega potoka pil, bode najmodrejši. Ob rečenem času sta šla Salomon in Šimbilja na tisti hrib potoka ali studenca čakati. Salomon truden na hribu zaspi, Šimbilja pa čuje. Studenec priteče, Šimbilja ga pije, potlej pa Salomona pokliče, pa mu nič ne pové, da je ona že pila. On pije, za njim pa Šimbilja spet pije, hoté Salomonu veselje napraviti, da je on prvi pil, in bo zdaj najmodrejši na svetu. Domú potovaje gresta čez nek potok; Salomon gre po brvi, Šimbilja pa brede. Salomon njo vpraša: „Zakaj ne greš po brvi?“ Ona mu odgovori: „Jaz nisem vredna po tej brvi hoditi, ker bodejo hudobni ljudje iz te brvi križ naredili, na katerem bode Zveličar svet odrešil“. Zdaj je Salomon spoznal, da je Šimbilja modrejša mimo nje, in da je studenec modrosti poprej pila, kakor on.

Tram tû v misel jemane brvi je bil iz drevesa, katero je bilo na Adamovem grobu zrastle. Ljudje so rekli: „Adam je bil nas vseh oče; napravimo torej iz tega drevesa brv, ki jo bomo vsi rabili.“

Ko so pa pozneje čuli, da se ima iz te brvi Kristus križ narediti, okovali so jo s svinčcem in v vodo vrgli. Ob času Jezusovega trpljenja so hudobni ljudje silno težkega lesa iskali za Kristusov križ, in po čudu božjem je ta brv k vrhu priplavala. Namočena, nagnjena in okovana je bila silno težka in iz nje so Kristus križ napravili. — Glejte! kako se je prerokovanje Šimbilje, Salomonove sestre, natanko spolnilo, ker je ona sama rekla, da ni vredna po tej brvi hoditi.

Šimbilja je imela troje hčeri, ko jim je iz prevelike ljubezni, kakor jo imajo nekatere matere še v sedanjem času do svojih otrok, vse dovolila, karkoli so pozelele. Zeló jih je gizdala, da bi bil izmed njih katero Bog za mater svojemu sinu izvolil. Imela je tudi vrt, v katerem so bile tri cvetlice, od Boga namenjene, da se tisti priklonijo, ktera bode Odrešenikova mati. Toda cvetlice se niso hotele nobeni prikloniti. Le, ko je ponižna Marija mimo prišla, priklonile so se jej vse. Razume se, da je to Šimbilji težko delo. Nekaj zategavoljo, nekaj pa, ko je videla, da se jej smrtni čas bliža, nesla je svojih 50 bukev, ki jih je bila polne prerokovanja napisala, Salomonu na prodaj ponujati. Ali on jih ni hotel kupiti. Šla je ž njimi domú, ter jih je 25 sežgala, z družimi 25 se vrne k Salomonu, in mu jih zopet na prodaj ponuja. Ko pa jih Salomon tudi vdruge noče kupiti, nese jih zopet domú, in do petih vse sežge; ostalih pet pa nese v tretje za prvo ceno Salomonu ponujati. Salomon jih zdaj zavoljo nadležnosti kupi.

To so tedaj tiste bukve, ki se jim pravi: „Šimbiljske bukve, ali Šimbiljina prerokovanja“. Večkrat pa se tudi ni spolnilo, kar je v teh knjigah popisano, ker ni družih bukev ali knjig, v katerih so bili dostavki ali popravki, kako je nektero teh peterih knjig umeti. Pred svojo smertjo še je Šimbilja ljudem naročila, da naj jo v pšenico ali v kako drugo vsejano žito pokopajo, ker bode takovo žito, v kakoršnem bode pokopano, po dvakrat na leto zorelo. Neverjetni ljudje pa so jo v deteljo zagreblji, in zategavoljo detelja po dvakrat na leto zori.

Pesem starega Slovenca.

(Poleg narodne: „pesem starega Kranjca.“)

Kaj sem moral doživeti
Svoje stare sive dni?
Na le-tem slovenskem sveti
Vse narobe se godí.

„Stara teta, tiho bodi!
Kaj neumno gobezdaš?“ —
Take slišim — oj ti zlodí,
Korenjakov kaj imaš! —

Zdaj pisava je zmešnjava,
Več jezika ne poznam;
Vsak po tujih potih tava,
Le domačih ga je sram.

Dva prijatelja se z vincem
Zadovoljna bratita,
Al prijateljstvo si s klinec —
S figo — zapečatita.

Po teh spakih srbi koža:
Biba leze, biba ni. —
„Sè lizánijem“ me boža,
Krč pa v grbi krv drvi. —

Majka mila! take fante!
Kje si, kje, slovenski duh?
Mara kdo za prazne kvante?
Svet le sodi: o grduh! —

Vse slovanske znaj jezike,
Le slovenskega nikar!
Temu dobre so razlike
Take, da ni nov, ne star. —

Kdor kulturo če mastiti,
Hodi v brezje svinje brit,
Če Slovencem žolč razliti:
Pojte, pojte se solit! —

In politiki slovenski —
Pa saj reči se ne smé —
Kós pošasti so peklenski,
Če ni treba — to se vé!

Rahli spol rad nosi hlače,
Gospodari mesto mož,
Vse pri njem je že drugače,
Le devet še ima kož.

Za kulisami poznajo
Pozlačenega možá,
Vse domá za norce imajo,
Da le dunajsko veljá. —

Stare „avbe“ so sprhnéle,
Glava nima svojih las,
Kar dekleta so znoréle;
O presrečni nori čas!

Vodnikova ostalina
Iz Ljubljane splava v zrak:
Konec jemlje domovina,
Škorej to me vrže znak!

Stara šega silno peša,
Vse za novim se podí;
Mislil bi, da vsem se meša,
Kar me nekaj prebudi:

Ta preteplje, drugi toži,
Tretji mrtve mi budi.
Ali kdo resnico kroži,
Salomon! presodi ti.

Tabor! to je stekališče,
Kjer živi „Slovenija“;
Tû jo najde, kdor je išče,
Saj drugod se ne pozna. —

Kar Pavliha je prvake
Kontrofiral, da je strah,
Konec je ljubezni vsake:
Udri, udri, mah na mah!

O naj oživijo ranjci,
Vidijo ta rajski svet!
To so prave moke žganci,
To je časov novih cvet!

Narod več novic ne sluša:
Stari mladega spoštuj!
Téle z bikom se poskušá,
Pa se človek ne huduj!

Le takó naj dalje bode,
„Živio“ naj se kriči;
Saj bo vsacemu brez škode,
Kdor po glavi ne dobi. —

A. O.

Nekaj, kako si moramo oči varovati.

Srečen je pač človek, kateri ima vse počutke zdrave; slehernemu tedaj mora biti prva skrb, da si jih ohrani nepopačene, kakoršne je prejel od Stvarnika. Izmed vseh počutkov je pa vid človeku gotovo najdražji; ker je li kdo nesrečniši od slepega revčeka? — Ako pa časi vidimo, kaj nekteri vse zahtevajo od svojih oči, kaj vse počenjajo ž njimi, misliti bi si morali, da ljudje ne čislajo tako zeló zdravega očesa, kakor zasluži. Ali,